

Prezydent Miasta Kędzierzyn-Koźle

Or.1510.1.3.2024

Kędzierzyn-Koźle, 17 czerwca 2024 r.

Pan Ireneusz Wiśniewski
Przewodniczący
Rady Miasta
Kędzierzyn-Koźle

Ustosunkowując się do dostarczonej za pośrednictwem Wojewody Opolskiego w dniu 28 maja 2024 r. skargi na działania Dyrektora i pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu (uzupełnionej w dniu 10 czerwca 2024 r.), zwanego dalej „MOPS”, w przedmiocie „bezprawnego i bezpodstawnego nękania Skarżącej i jej rodziny”, wnoszę o rozważenie przyjęcia stanowiska o bezzasadności skargi.

Dyrektor oraz pracownicy MOPS realizując działania w przedmiocie objętym skargą:

- 1) kierowali się zasadami etyki zawodowej;
- 2) kierowali się zasadą dobra osób i rodzin, którym służą, poszanowania ich godności i prawa tych osób do samostanowienia;
- 3) udzielali osobom zgłaszającym się pełnej informacji o przysługujących im świadczeniach i dostępnych formach pomocy;
- 4) zachowują w tajemnicy informacje uzyskane w toku czynności zawodowych.

Uzasadnienie prawne i faktyczne

I. Stan prawny.

1. Na podstawie art. 73 ust. 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572), zwanej dalej „Kpa”, strona ma prawo wglądu w akta sprawy, sporządzania z nich notatek, kopii lub odpisów. Prawo to przysługuje również po zakończeniu postępowania.

Zgodnie z art. 227 Kpa, przedmiotem skargi może być w szczególności zaniedbanie lub nienależyte wykonywanie zadań przez właściwe organy albo przez ich pracowników, naruszenie praworządności lub interesów skarżących, a także przewlekłe lub biurokratyczne załatwianie spraw. Stosownie do art. 229 pkt 3 Kpa, organem właściwym do rozpatrzenia skargi dotyczącej zadań lub działalności kierowników gminnych jednostek organizacyjnych jest Rada Miasta Kędzierzyn-Koźle.

2. Stosownie do art. 36 pkt 2 lit. h ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901, z późn. zm.), zwanej dalej „U.o.p.s.”, jednym ze świadczeń niepieniężnych z pomocy społecznej jest interwencja kryzysowa.

Zgodnie z art. 47 ust. 1 U.o.p.s., interwencja kryzysowa stanowi zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Celem interwencji kryzysowej jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie,

a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej.

Według art. 106 ust. 2 U.o.p.s., udzielenie świadczeń m. in. w postaci interwencji kryzysowej nie wymaga wydania decyzji administracyjnej.

W myśl art. 119 ust. 1 pkt 1a-8 U.o.p.s., do zadań pracownika socjalnego należy m. in.:

- 1) przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych;
- 2) dokonywanie analizy, diagnozy i oceny zjawisk indywidualnych i społecznych, a także formułowanie opinii w zakresie zapotrzebowania na świadczenia z pomocy społecznej oraz kwalifikowanie do uzyskania tych świadczeń;
- 3) udzielanie informacji, wskazówek, porad i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych osobom, rodzinom, grupom i społecznościom, które dzięki tej pomocy będą zdolne samodzielnie rozwiązywać problemy będące przyczyną ich trudnej sytuacji lub zaspokajać niezbędne potrzeby życiowe;
- 4) pomoc w uzyskaniu dla osób lub rodzin będących w trudnej sytuacji życiowej specjalistycznego poradnictwa, terapii lub innych form pomocy w zakresie możliwości rozwiązywania problemów przez właściwe instytucje państwowe, samorządowe i organizacje pozarządowe;
- 5) udzielanie pomocy zgodnie z zasadami etyki zawodowej;
- 6) pobudzanie społecznej aktywności i inspirowanie działań samopomocowych w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób, rodzin, grup i środowisk społecznych;
- 7) współpraca i współdziałanie z innymi specjalistami w celu przeciwdziałania i ograniczania problemów oraz skutków negatywnych zjawisk społecznych, łagodzenie konsekwencji ubóstwa;
- 8) inicjowanie nowych form pomocy osobom i rodzinom mającym trudną sytuację życiową oraz inspirowanie powołania instytucji świadczących usługi służące poprawie sytuacji takich osób i rodzin.

Na podstawie art. 119 ust. 2 pkt 1-3 i 5 U.o.p.s., przy wykonywaniu zadań pracownik socjalny jest obowiązany:

- 1) kierować się zasadami etyki zawodowej;
- 2) kierować się zasadą dobra osób i rodzin, którym służy, poszanowania ich godności i prawa tych osób do samostanowienia;
- 3) przeciwdziałać praktykom niehumanitarnym i dyskryminującym osobę, rodzinę, grupę lub społeczność;
- 4) zachować w tajemnicy informacje uzyskane w toku czynności zawodowych, także po ustaniu zatrudnienia, chyba że działa to przeciwko dobru osoby lub rodziny.

3. Zgodnie z art. 11 ust. 1, 2, 3 i 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177, z późn. zm.):

- 1) w przypadku gdy ośrodek pomocy społecznej albo centrum usług społecznych poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pracownik socjalny ośrodka pomocy społecznej albo centrum usług społecznych przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy, na zasadach określonych w U.o.p.s.;
- 2) po przeprowadzeniu wywiadu, o którym mowa w ust. 1, pracownik socjalny dokonuje analizy sytuacji rodziny;
- 3) jeżeli z analizy, o której mowa w pkt 2, wynika konieczność przydzielenia rodzinie asystenta rodziny, pracownik socjalny ośrodka pomocy społecznej albo centrum usług społecznych występuje odpowiednio do kierownika ośrodka pomocy społecznej albo dyrektora centrum usług społecznych z wnioskiem o jego przydzielenie;
- 4) po otrzymaniu wniosku, o którym mowa w ust. 3, kierownik ośrodka pomocy społecznej albo dyrektor centrum usług społecznych:
 - a) przydziela rodzinie asystenta rodziny albo
 - b) występuje do jednostki organizacyjnej gminy, która organizuje pracę z rodziną, o przydzielenie rodzinie asystenta rodziny albo
 - c) występuje do podmiotu, któremu gmina zleciła realizację pracy z rodziną (organizacji pozarządowej lub osobie prawnej), o przydzielenie rodzinie asystenta rodziny.

4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 424, z późn. zm.) nałożyła na gminy obowiązek realizacji zadań ściśle korespondujących z interwencją kryzysową poprzez m. in. prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Zgodnie z art. 12 ust. 1 ww. ustawy, osoby, które w związku z wykonywaniem swoich obowiązków służbowych lub zawodowych powzięły podejrzenie o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy domowej, niezwłocznie zawiadamiają o tym Policję lub prokuratora.

5. W myśl § 4 pkt 1, 6 i 7 Statutu MOPS, podstawowym przedmiotem działalności MOPS są m. in. zadania gminy określone w U.o.p.s., ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zgodnie z § 7 Statutu MOPS działalnością Ośrodka kieruje Dyrektor, którego zatrudnia i zwalnia Prezydent Miasta Kędzierzyn-Koźle.

II. Zarzuty Skarżącej.

1. Skarga złożona w dniu 27 maja 2024 r., za pośrednictwem Wojewody Opolskiego, zwana dalej „skargą”, zawiera kierowany pod adresem pracowników, w tym Dyrektora MOPS, zarzut „bezprawnego i bezpodstawnego nękania Skarżącej i jej rodziny i narażenie dzieci Skarżącej na niepotrzebny stres”.

2. Skarżąca w uzasadnieniu skargi opisała:

- 1) sposób sprawowania przez nią opieki nad trójką dzieci;
- 2) stan zdrowia trójki dzieci oraz swoje problemy zdrowotne;
- 3) subiektywną ocenę wpływu działań MOPS na stan emocjonalny trójki dzieci;
- 4) działanie MOPS, mające – w ocenie Skarżącej – na celu odebranie Skarżącej opieki nad trójką dzieci lub ponowne ustanowienie nadzoru kuratora;
- 5) brak korzystania ostatnio z pomocy MOPS, w tym odrzucenia oferty skorzystania z asystenta rodziny.

3. W dniu 10 czerwca 2024 r. za pośrednictwem Wojewody Opolskiego wpłynęło pismo Skarżącej stanowiące „uzupełnienie informacji dot. skargi na pracowników MOPS W Kędzierzynie-Koźlu”, informujące o:

- 1) przesłaniu skargi do RPO;
- 2) zamiarze złożenia zawiadomienia do Prokuratury o bezpodstawnym i bezprawnym nękanii;
- 3) kolejnych wizytach z dziećmi oraz Skarżącej u lekarzy;
- 4) braku korzystania z pomocy MOPS, w tym asystenta rodziny;
- 5) braku danych osoby piszącej anonimy;
- 6) zamiarze wykorzystania byłych pracowników socjalnych by wypowiedzieli się czy mieli kiedykolwiek zastrzeżenia do Skarżącej.

III. Stan faktyczny zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektora MOPS przedstawionym na okoliczność zarzutów w skardze.

1. W związku z wpływem w dniach 18 i 23 kwietnia 2024 r. do MOPS pisemnych anonimowych zgłoszeń wskazujących na zaniechanie przez matkę wobec dzieci oraz koniczność wglądu ośrodka w sytuację rodzinną, pracownik socjalny działając w oparciu o przepisy U.o.p.s. podjął wobec rodziny Skarżącej czynności w trybie interwencji kryzysowej.

2. W trakcie wywiadu środowiskowego zaproponowano Skarżącej pomoc asystenta rodziny. Pomoc taka ma na celu pomoc w przewyciężeniu trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych o odbywa się po wyrażeniu zgody przez rodzinę, jest całkowicie dobrowolna i niezależna od sytuacji finansowej i materialnej rodziny.

Ww. wywiad był jednorazowy, przebiegał w spokojnej atmosferze i miał na celu rozeznanie sytuacji rodziny oraz zbadania zasadności informacji otrzymanych przez MOPS.

W toku wywiadu:

- nie rozmawiano z dziećmi Skarżącej, zgodnie z jej wolą,
- Skarżąca odmówiła dalszej współpracy z pracownikiem socjalnym,
- Skarżąca odmówiła skorzystania ze wsparcia asystenta rodziny, nie widząc zasadności takiej formy pomocy.

3. Wobec braku możliwości weryfikacji niepokojących zgłoszeń oraz brakiem współpracy ze strony Skarżącej, Dyrektor MOPS – działając w uzgodnieniu z kuratorem sądowym sprawującym nadzór nad rodziną Skarżącej – przekazał w dniu 25 kwietnia 2024 r. do właściwego sądu informację w sprawie rodziny Skarżącej (wraz z anonimami).

4. Zadaniem pracownika socjalnego jest współpraca i współdziałanie z innymi specjalistami, w celu przeciwdziałania i ograniczania problemów oraz skutków negatywnych zjawisk społecznych. MOPS podejmuje działania wyłącznie na podstawie obowiązujących przepisów prawa, gdy istnieje podstawa prawna do takiego działania. W przedmiotowej sprawie pracownik socjalny działał w oparciu o obowiązujące przepisy prawa.

5. Pracownicy MOPS traktują swoją pracę jako służbę publiczną, a za cel nadrzędny stawiają sobie dobro mieszkańców Gminy Kędzierzyn-Koźle. We wszystkich czynnościach kierują się zasadą poszanowania godności każdego człowieka.

6. Odnosząc się do zarzutu o nieprzekazaniu jednej koperty (z anonimem) do wglądu Skarżącej, wskazać należy, iż jedno z dwóch pism (anonimów) zostało dostarczone bezpośrednio do MOPS do Punktu Pierwszego Kontaktu i nie znajdowało się w kopercie, o czym Skarżąca została poinformowana.

7. W dniu 22 maja 2024 r. Skarżąca zapoznała się z dwoma anonimami, które wpłynęły do MOPS, co potwierdziła na stosownym oświadczeniu, nie wnosząc innych uwag.

8. W dniu 26 maja 2024 r. Skarżąca złożyła tożsamą skargę (7-krotnie uzupełnianą) na pracownika MOPS bezpośrednio do MOPS, którą Dyrektor MOPS rozpatrzył jako bezzasadną (kopia w załączeniu).

9. Każdy pracownik MOPS z chwilą zatrudnienia zostaje zapoznany z Kodeksem Etycznym pracowników MOPS (wprowadzonym Zarządzeniem nr 18/2010 Dyrektora MOPS z dnia 15 listopada 2010 r.) oraz zobowiązany do jego przestrzegania.

10. Skarżąca nieprzerwanie od 2009 r. korzysta w MOPS ze świadczeń rodzinnych takich jak:

- 1) zasiłek rodzinny w tym zasiłek rodzinny na dziecko do 5 lat;
- 2) zasiłek rodzinny na dziecko w wieku 5-18 lat;
- 3) dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia;
- 4) dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wieloletniej;
- 5) świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej na podstawie art. 17 ust. 1 pkt 1;
- 6) zasiłek pielęgnacyjny z tytułu niepełnosprawności dla dziecka poniżej 16 roku życia;
- 7) świadczenie z funduszu alimentacyjnego na osobę uprawnioną do ukończenia przez nią 18 roku życia.

IV. Podsumowanie

W świetle przedstawionego stanu prawnego i faktycznego, wnoszę o rozważenie przyjęcia stanowiska o bezzasadności skargi.

Dyrektor oraz pracownicy MOPS realizując działania w przedmiocie objętym skargą:

- 1) kierowali się zasadami etyki zawodowej;
- 2) kierowali się zasadą dobra osób i rodzin, którym służy, poszanowania ich godności i prawa tych osób do samostanowienia;
- 3) udzielali osobom zgłaszającym się pełnej informacji o przysługujących im świadczeniach i dostępnych formach pomocy;
- 5) zachowują w tajemnicy informacje uzyskane w toku czynności zawodowych.

PREZYDENT MIASTA

Sabina Nowosielska

Sporządzono w 2 egzemplarzach:

- 1 egzemplarz dla adresata,
- 1 egzemplarz a/a.

Kopię otrzymuje w drodze elektronicznej Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu pod adres: a.morkis@mops-kkozle.pl.